

of the relevant territorial administrations is determined by the territory over which the competence of the latter extends. That is why it is important to study the competence of the territorial departments of the State Bureau of Investigation, since the latter is a key element of the legal status that reveals the content and direction of the implementation of tasks, and is also a tool for their implementation. It is argued that the competence of the State Bureau of Investigation is based on: first, tasks and functional areas of activity; secondly, the circle of legal relations to which their activity extends.

It is emphasized that the content of the competence covers not only the powers and the subject of the assignment, but also guarantees of activity. Competence is a complex concept that includes various elements, in particular, such as powers, functions, tasks and the purpose of activity. It has been established that the content of "competence" depends on the specifics of the activities of its bearer.

It has been proven that the specifics of the competence of the territorial offices of the State Bureau of Investigation are that it: firstly, is normatively defined; secondly, due to such factors as the tasks and functions of this body; thirdly, the main element of its content is a set of powers outlined by legislation for their implementation; fourthly, in its composition, accountability is of great importance, that is, a clear definition of the range of criminal offenses assigned to the jurisdiction of the State Bureau of Investigation, and their distinction with other law enforcement agencies; fifthly, its boundaries are determined, among other things, by territorial factors, namely the place of commission of criminal offenses.

Keywords: competence, legal status, territorial administrations, State Bureau of Investigation, tasks, powers.

DOI: 10.33766/2786-9156.106.1.71-81

УДК: 351.87

Колесніков А. П., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри безпеки та правоохоронної діяльності Західноукраїнського національного університету (м. Тернопіль, Україна)

e-mail: kole.ua@gmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0003-3064-4133>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ВЗАЄМОДІЇ МОДУЛІВ ЄДИНОЇ СУДОВОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

У статті розглянуто особливості запровадження та взаємодії модулів Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСПТС) в Україні. Проаналізовано нормативно-правове регулювання функціонування окремих складових ЄСПТС, виокремлено проблемні аспекти та окреслено напрями їх вирішення. Охарактеризовано Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

Охарактеризовано нові особливості підсистеми «Електронний кабінет» із позиції обов'язкової реєстрації в «Електронному кабінеті» для окремих категорій учасників судового процесу та звернено увагу на винятки з цього правила. Окреслено ключові проблеми недостатнього поширення використання підсистеми «Електронний

суд», зокрема технічна неготовність системи та працівників, браку кадрів, а також визначено необхідність проведення аудиту.

Проаналізовано особливості підсистеми електронного документообігу, яка є критично важливою для забезпечення ефективності правосуддя та обґрунтовано необхідність посилення відповідальності за некоректну експлуатацію і втручання в цю систему. Висвітлено питання адміністративно-правового регулювання процесів цифровізації та впровадження інноваційних технологій, зокрема підсистеми аналітики, статистики, планування і звітності. Окреслено перспективу інтегрування комерційних продуктів Legal Tech для забезпечення функціонування цієї підсистеми. Розглянуто питання забезпечення відкритості та прозорості судочинства (Єдиний державний реєстр судових рішень, вебпортал «Судова влада України»), захисту інформації з обмеженим доступом та оновлення інформаційно-комунікаційної інфраструктури судів. Визначено ключові перспективи розвитку ЄСПС, зокрема в площині регулювання функціонування модуля автоматизованої взаємодії з іншими автоматизованими системами установ системи правосуддя, органів правопорядку, Міністерства юстиції України, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади, а також у сфері інтегрування Legal Tech в систему судочинства.

Ключові слова: ЄСПС, суд, правосуддя, модулі, підсистеми, електронний суд, електронний кабінет, електронний документообіг.

Постановка проблеми. Інформаційне забезпечення здійснення правосуддя є невід'ємною складовою ефективного функціонування судової системи та реалізації принципу верховенства права. Воно охоплює комплекс організаційних, технічних, правових та інших заходів, спрямованих на створення належних умов для оперативного доступу учасників судового процесу до необхідної інформації, забезпечення прозорості та відкритості судочинства, а також захисту інформації з обмеженим доступом. Тенденції глобальної диджиталізації знайшли своє відображення також у системі забезпечення прав і свобод людини і громадянина. Одним із ключових документів у цьому напрямі є прийняття рішенням Вищої ради правосуддя Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі Положення). Особливості функціонування модулів відбиті у двох основних напрямках: цифровізації інформації та цифровізації системи комунікацій, які формують сукупність інформаційних складових забезпечення здійснення правосуддя. Водночас недостатня дієвість реалізації цифрової складової, зокрема у сфері інформатизації комунікацій, визначає необхідність наукових розвідок у цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню окремих інформаційних складових забезпечення здійснення правосуддя присвячено ряд наукових доробків. В. Теремецький та Є. Дуліба детально дослідили правову генезу побудови та впровадження ЄСПС в Україні [3]. Базові аспекти ЄСПС розглядав О. Берзанюк [8]. Варті уваги публікації практиків у спеціалізованих виданнях щодо проблемних аспектів електронного правосуддя [5; 10]. Генезу та розвитку автоматизованої системи документообігу суду в Україні розглядав А. Шербіна [12]. Окремі проблемні аспекти становлення електронного правосуддя на його початковому етапі (2019-2021 рр.) [2] та новітні інструменти надання юридичних

послуг [7] нами були описані раніше, тому в цій статті будуть проаналізовані особливості функціонування та потенціал розвитку окремих складових ЄСПТС на основі застосування системного підходу.

Формулювання цілей. Метою статті є структурування інформаційних складових забезпечення здійснення правосуддя з використанням функціоналу ЄСПТС, виокремлення проблемних аспектів функціонування окремих з них та окреслення напрямів вирішення виявлених недоліків.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні більшість авторів зазначають про більші чи менші успіхи функціонування трьох модулів ЄСПТС, однак повноцінний запуск передбачає функціонування всіх модулів та підсистем. У «Концепції програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проєкту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСПТС) на 2022-2024 роки» (далі – Концепція) [6] визначено 17 модулів та підсистем, а саме:

1. Підсистеми:
 - Електронний кабінет;
 - Електронний суд;
 - Підсистема електронного документообігу;
 - Підсистема управління персоналом та фінансово-господарською діяльністю;
 - Підсистема автоматизованого розподілу справ;
 - Контакт-центр судової влади;
 - Електронний архів;
 - Судова практика;
 - Підсистема аналітики, статистики, планування, звітності;
 - Відкриті набори даних.
 2. Модулі:
 - Суддівське досьє;
 - Модуль автоматизованої взаємодії з іншими автоматизованими системами;
 - Модуль фіксування засідань технічними засобами, забезпечення відеотрансляцій та відеоконференцв'язку;
 - Управління інформаційною безпекою та доступом.
 3. Інші складові:
 - Вебпортал «Судова влада України»;
 - Єдиний державний реєстр судових рішень;
 - Єдиний державний реєстр виконавчих документів;
- Отже, розглянемо особливості функціонування та стан впровадження окремих із зазначених складових.

Електронний кабінет є вихідним інструментом для доступу користувачів до ЄСПТС та використання електронних сервісів. Через Електронний кабінет користувачі здійснюють реєстрацію та подальшу авторизацію користувачів, надаючи їм можливість доступу до всіх сервісів. Початково в Положенні від 17 серпня 2021 року № 1845/0/15-21 така реєстрація не регламентувалася із позиції обов'язковості. Надалі розуміння того, що всі суб'єкти здійснення правосуддя

повинні бути готові до реалізації можливого бажання громадян здійснювати захист своїх прав і свобод в електронній формі призвело до прийняття змін до Положення. У новому трактуванні пункту 10 Положення зазначено, що «адвокати, нотаріуси, державні та приватні виконавці, арбітражні керуючі, судові експерти, органи державної влади та інші державні органи, органи місцевого самоврядування, інші юридичні особи реєструють свої Електронні кабінети в ЄСПС в обов'язковому порядку» [4]. Процесуальне законодавство визначає, що якщо особа, яка повинна зареєструвати електронний кабінет, не зробила цього, то суд повертає письмову заяву (клопотання, заперечення) заявнику без розгляду. Процесуальні наслідки, передбачені кодексом у випадку звернення до суду з документом від особи, яка повинна зареєструвати електронний кабінет, але не зареєструвала його, застосовуються судом також тоді, коли інтереси такої особи у справі представляє адвокат. Винятком з даної норми є відмова від реєстрації електронного кабінету. Тоді, за умови попереднього повідомлення про релігійні переконання, процесуальні наслідки звернення до суду такою особою без реєстрації електронного кабінету у вигляді залишення її документа без руху, його повернення або залишення без розгляду не застосовуються [4].

Другою із формально функціонуючих є підсистема «Електронний суд». Окремі аспекти технічного та фінансового забезпечення підсистеми «Електронний суд» розглядалися нами раніше [2], тому тут ми звернемо увагу на організаційну та змістовну складову. Ефективність організаційної складової Електронного суду найкраще відображає масштабність його використання, а точніше, фактична відсутність таких масштабів. Причин цього наводиться багато: опір змінам, технічна неготовність, відсутність кадрового забезпечення тощо. Тому фахівці вказують на необхідність проведення аудиту Електронного суду та виправлення ряду проблем [5]. Змістова складова закладена в самому визначенні форми здійснення судочинства як електронного. Донедавна подача документів в електронній формі передбачала обов'язкове їх дублювання в паперовому вигляді, що фактично зводило нанівець таку форму судочинства. Розуміючи це, Вища рада правосуддя усунула цю норму поряд з іншими недоліками, виклавши пункт 17 Положення в такій редакції: «Особам, які зареєстрували Електронний кабінет в ЄСПС, суд вручає будь-які документи у справах, у яких такі особи беруть участь, виключно в електронній формі шляхом їх надсилання до Електронного кабінету таких осіб, що не позбавляє їх права отримати копію судового рішення в паперовій формі за окремою заявою» [4]. Однак кроком до цифровізації правосуддя це можна вважати лише частково, оскільки функція роздрукування просто перекладена на суди. Тобто, для громадян процедура спрощується, що є незаперечним досягненням, але фактично вона залишається. При тому виникає нова проблема кадрового забезпечення фахівців, які додатково будуть виконувати цю роботу. Підтримка функціонування Електронного суду передбачає постійної присутності фахівця у сфері ІТ. Водночас рівень зарплат на вказаній посаді в суді значно нижчий за середній рівень у сфері ІТ. Це суттєво ускладнює можливість забезпечення повноцінного функціонування системи Електронного суду. Про це зазначають ряд представників судів різних рівнів,

зокрема Київського апеляційного суду [5]. Вирішення даної проблеми очікується з повноцінним запуском підсистеми «Електронний архів», як відокремленої частини центральної бази даних, яка не підлягає редагуванню і містить інформацію про судові справи або документи, передані до архіву. Електронний архів повинен передбачати можливість цифровізації судових архівів, раніше створених лише в паперовій формі [6].

Адміністративно-правове забезпечення функціонування підсистеми електронного документообігу регламентується Положенням про автоматизовану систему документообігу суду, затвердженим рішенням Ради суддів України від 02.04.2015 № 25 [11]. Відповідного до даного документу, така система є «сукупністю комп'ютерних програм і відповідних програмно-апаратних комплексів судів та Державної судової адміністрації України (далі – ДСА України), що забезпечує функціонування документообігу суду, обіг інформації між судами різних інстанцій та спеціалізацій, передачу інформації до центральних баз даних залежно від спеціалізації судів, захист від несанкціонованого доступу тощо» [11]. Дана система є основою формування якісно діючої системи зв'язку, яка відповідає вимогам надійності та іншим необхідним для її існування характеристикам. Пізніше в Кодексі адміністративного судочинства України було встановлено її мету, завдання та порядок функціонування, що визначило її важливу роль у системі інформаційного забезпечення здійснення правосуддя [13]. Оскільки система електронного документообігу є критично важливою для забезпечення дієвості правосуддя, логічним є встановлення відповідальності за її некоректну експлуатацію та навмисне втручання. Тому в статті 376-1 Кримінального кодексу України визначено, що «Умисне внесення неправдивих відомостей чи несвочасне внесення відомостей до Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи, іншої автоматизованої системи, що функціонує в суді, Вищій раді правосуддя, Вищій кваліфікаційній комісії суддів, Державній судовій адміністрації України, їх органах, несанкціоновані дії з інформацією, що міститься в таких системах, чи інше втручання в роботу таких систем, вчинене службовою особою, яка має право доступу до цієї системи, або іншою особою шляхом несанкціонованого доступу до таких систем, – караються штрафом від шестисот до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або обмеженням волі на строк від двох до п'яти років, або позбавленням волі на строк до трьох років, з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від одного до трьох років» [14]. Зважаючи на розмір неоподаткованого мінімуму (17 грн), вважаємо, що розмір штрафу, у порівнянні з потенційною шкодою, є занадто низьким.

Слід також згадати про адміністративно-правове регулювання процесів цифровізації та впровадження інноваційних технологій у судовій системі. Тут мова йде про функціонування підсистеми аналітики, статистики, планування, звітності, а також підсистеми удова практика. Зазначимо, що інструменти аналізу судової практики на сьогодні реалізовані в багатьох комерційних проєктах та додатках, створених, у тому числі, як стартапами. Вони виконують функцію аналізу судової практики, а окремі аспекти – прогнозування судових рішень.

Цей напрям отримав назву Legal Tech. Використання інструментів Legal Tech, зокрема і з використанням елементів штучного інтелекту, розглядалися нами раніше [7]. Додатково до цього зазначимо, що IT фахівцям із системи судочинства варто розглянути можливості та перспективи інтегрувати комерційні продукти для більш швидкого запуску та забезпечення якісної роботи даної підсистеми ЄСПС.

Важливим аспектом є також адміністративно-правове регулювання порядку обміну інформацією між судами та іншими державними органами, установами та організаціями. Це передбачає створення інтегрованих інформаційних систем, які забезпечують оперативний обмін даними в електронній формі, що значно підвищує ефективність та швидкість судочинства. Одним із таких аспектів є особливості комунікації між підсистемами ЄСПС та загалом у системі обміну інформацією. У Положенні зазначено, що якщо неможливо передати дані через систему електронної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів «Трембіта», електронна взаємодія модулів (підсистем) ЄСПС із зовнішніми електронними інформаційними ресурсами, держателем або адміністратором яких є державні органи або органи місцевого самоврядування, може здійснюватися за допомогою інших інформаційно-комунікаційних систем. При цьому необхідно використовувати відповідні комплексні системи захисту інформації, підтвержені за результатами державної експертизи, згідно зі встановленим законодавством порядком [1]. Вважаємо таке трактування занадто умовним, оскільки в ньому не зазначено ні кола суб'єктів розробки таких систем, ні особливості систем захисту. У ситуації, коли йдеться про адміністрування системи, повноваженнями якої є вирішення долі людини, вважаємо, такі аспекти повинні бути прописані максимально чітко й коректно.

Регулювання окремих аспектів обміну інформацією в середині ЄСПС було здійснено в Законі України № 3200-IX від 29 червня 2023.

Одним із важливих складових Концепції є забезпечення доступу до судових рішень та іншої публічної інформації, пов'язаної зі здійсненням правосуддя. Це реалізується шляхом створення та підтримки функціонування Єдиного державного реєстру судових рішень, а також офіційних вебпорталів судів та інших органів судової влади. Відкритість та прозорість судочинства сприяє підвищенню рівня довіри громадян до судової системи та забезпечує можливість громадського контролю за діяльністю судів. Про масштабність Єдиного державного реєстру судових рішень свідчить те, що на час підготовки даної статті в ньому містилося більше 117 млн. документів

Важливим сервісом, що слугує площадкою судових комунікацій, є вебпортал Судова влада України [15], який є офіційним ресурсом Державної судової адміністрації України. Він виступає як основне джерело інформації про діяльність судової системи України. На сайті міститься вичерпна інформація про структуру судової системи, контактні дані суддів, нормативно-правову базу, статистику судочинства тощо. Зважаючи на те, що сайт значною мірою зорієнтований на громадян, які не є частиною судової системи, важливим є зрозуміла стру-

ктура та функціональний пошук, що полегшує знаходження потрібної інформації. На сайті доступні інтерактивні сервіси, такі як «Електронний суд», «Електронний кабінет», «Єдиний державний реєстр судових рішень» тощо. Ще однією перевагою є те, що доступний великий обсяг інформації для завантаження у форматі відкритих даних.

Окремої уваги заслуговує питання забезпечення інформаційної безпеки в судовій системі. Адміністративно-правове регулювання в цій сфері спрямоване на захист інформації з обмеженим доступом (персональних даних, конфіденційної інформації тощо) від несанкціонованого доступу, втрати, пошкодження або незаконного використання. Це досягається шляхом встановлення вимог до технічного та криптографічного захисту інформації, регламентації порядку доступу до інформаційних ресурсів, а також визначення відповідальності за порушення режиму захисту інформації. Також це передбачає встановлення вимог до захисту інформаційних систем, розробку планів реагування на кіберінциденти та відновлення після них, адже втрата чи витік конфіденційної інформації може завдати непоправної шкоди правосуддю та підірвати довіру громадян до судової системи.

Крім того, адміністративно-правове регулювання передбачає встановлення чітких строків та процедур для модернізації та оновлення інформаційно-комунікаційної інфраструктури судів, забезпечення її відповідності сучасним вимогам та стандартам. Це включає періодичне оновлення програмного забезпечення, техніки, засобів захисту інформації тощо.

Погоджуємося з позицією О. О. Берназюка щодо того, що ЄСПС, як комплексна уніфікована програма з широкими функціональними можливостями, дозволила перенести більшість операцій у процесі судочинства та обслуговування діяльності правосуддя в електронну форму, а також автоматизувати деякі аналітичні, моніторингові, статистичні та інші операції [8, с. 329]. Водночас саме акцентування на деяких функціях показує перспективи подальшого розвитку ЄСПС.

Висновки. Загалом, інформаційного забезпечення здійснення правосуддя є складним і багатограним процесом, який охоплює різноманітні аспекти – від забезпечення відкритості та прозорості судочинства до захисту конфіденційної інформації та впровадження новітніх технологій. Воно створює необхідне правове підґрунтя для ефективної реалізації принципу верховенства права, підвищення ефективності та якості судочинства, а також забезпечення належного рівня інформаційної безпеки в судовій системі. Повноцінне функціонування всіх 17 складових ЄСПС забезпечить системне й дієве функціонування системи електронного правосуддя. Заразом це передбачає розроблення ряду нормативних документів та перш за все налагодження взаємодії між різними складовими. Зокрема, предметом подальших наукових розвідок можуть бути питання адміністративно-правового регулювання функціонування модуля автоматизованої взаємодії з іншими автоматизованими системами установ системи правосуддя, ор-

ганів правопорядку, Міністерства юстиції України, інших центральних та місцевих органів виконавчої влади. Це передбачає внесення змін до ряду нормативно-правових актів задля вироблення єдиної системи обміну інформацією.

Ще одним напрямом подальших розвідок є інтегрування досягнень у сфері Legal Tech для забезпечення ефективності підсистеми аналітики, статистики, планування, звітності.

Використані джерела:

1. Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Рішення Вищої ради правосуддя 17 серпня 2021 року № 1845/0/15-21. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>. (дата звернення: 15.05.2023).

2. Олійничук О., Олійничук Р., Колесніков А. Електронне правосуддя як елемент сучасної системи правосуддя. *Актуальні проблеми правознавства*. 2021. № 3. С. 141-147.

3. Теремешкий В. І., Дуліба Є. В. Особливості впровадження та функціонування Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи як інструмента електронного правосуддя. *Форум права*. 2023. № 2. С. 130-143.

4. Зміни до Положення про порядок функціонування окремих підсистем (модулів) Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи. Рішення Вищої ради правосуддя від 12 жовтня 2023 року № 977/0/15-23. URL : <https://hcj.gov.ua/doc/doc/41029>. (дата звернення: 13.05.2023).

5. Мамченко Н. Суди не сканують документи, eСуд доведеться переробити, а на 2024 рік планується аудит ЄСПС. *Судово-юридична газета*. 18 грудня 2023 р. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/288403-sudy-ne-skaniruyut-dokumenty-yesud-pri-detsya-pererabotat-a-na-2024-god-planiruyetsya-audit-esits-cho-rasskazal-kandidat-na-zampredsedatelya-gsa-aleksey-bilash>.

6. Концепція програми інформатизації місцевих та апеляційних судів і проекту побудови Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи (ЄСПС) на 2022-2024 роки. Наказ Державної судової адміністрації України від 14.06.2022 № 178. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0178750-22#Text>. (дата звернення: 14.05.2023).

7. Колесніков А., Чапельський Я. Legal Tech: новітні інструменти надання юридичних послуг в Україні. *Україна в умовах реформування правової системи: сучасні реалії та міжнародний досвід*. VII Міжнародна науково-практична конференція (28 квітня 2023 року). С. 82-84. URL: <http://confuf.wnu.edu.ua/index.php/confuf/article/view/1118>.

8. Берназюк О. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система: поняття та структура. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 6. С. 326-330. URL: <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.61>.

9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремих підсистем (модулів), що забезпечує обмін документами. Закон України від 29 червня 2023 р. № 3200-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-20#Text>. (дата звернення: 15.05.2023).

10. Рябко Т. Обов'язкова реєстрація в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі (ЄСПС). *Вища школа адвокатури*. 28.02.2024. URL: <https://www.hsa.org.ua/lectors/rabko-tetyana/articles/oboviazkova-rejestracija-v-jedinih-sudovii-informaciino-telekomunikaciiini-sistemi-jesits>.

11 Положення про автоматизовану систему документообігу суду. Рішення Ради суддів України від 02.04.2015 № 25. URL: <https://court.gov.ua/sudova-vlada/969076/polozhenniapasds>. (дата звернення: 13.05.2023).

12. Шербіна А. В. Генеза та передумови розвитку автоматизованої системи документообігу суду в Україні. *Правовий часопис Донбасу*. 2021. № 2 (75). С. 124-131. URL: https://ljd.dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/01/14_shherbina.pdf

13. Кодекс адміністративного судочинства України. Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>

14. Кримінальний кодекс України. Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. (дата звернення: 14.05.2023).

15. Судова влада України. *Офіційний вебсайт*. URL: <https://court.gov.ua/>. (дата звернення: 15.05.2023).

References:

1. Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy. Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia 17 serpnia 2021 roku № 1845/0/15-21. (2021) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1845910-21#Text>. [in Ukrainian].

2. Oliynchuk, O., Oliynchuk, R., Kolesnikov, A. (2021). Elektronne pravosuddia yak element suchasnoi systemy pravosuddia. *Aktualni problemy pravoznavstva - Actual problems of law*, 3, 141-147. [in Ukrainian].

3. Teremetskiy, V. I., Duliba, Ye. V. (2023). Osoblyvosti vprovadzhennia ta funktsionuvannia Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy yak instrumenta elektronnoho pravosuddia. *Forum prava - Law forum*, 2, 130-143. [in Ukrainian].

4. Zminy do Polozhennia pro poriadok funktsionuvannia okremykh pidsystem (moduliv) Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy. Rishennia Vyshchoi rady pravosuddia vid 12 zhovtnia 2023 roku № 977/0/15-23. (2023) N. p. URL: <https://hcj.gov.ua/doc/doc/41029> [in Ukrainian].

5. Mamchenko, N. (2023). Sudy ne skanuiut dokumenty, yeSud dovedetsia pererobyty, a na 2024 rik planuietsia audyt YeSITS. *Sudovo-yurydychna hazeta - Judicial and legal newspaper*. 18 hrudnia 2023 r. N. p. URL: <https://sud.ua/uk/news/publication/288403-sudy-ne-skaniryut-dokumenty-yesud-pridetsya-pererobotat-a-na-2024-god-planiruyetsya-audit-esits-cho-rasskazal-kandidat-na-zampre-dsedatelya-gsa-aleksey-bilash>. [in Ukrainian].

6. Kontseptsia prohramy informatyzatsii mistsevykh ta apeliatsiinykh sudiv i proektu pobudovy Yedynoi sudovoi informatsiino-telekomunikatsiinoi systemy (YeSITS) na 2022-2024 roky. Nakaz Derzhavnoi sudovoi administratsii Ukrainy vid 14.06.2022 № 178. (2022) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0178750-22#Text>. [in Ukrainian].

7. Kolesnikov, A., Chapelskiy, Ya. (2023). Legal Tech: novitni instrumenty nadannia yurydychnykh posluh v Ukraini. *Ukraina v umovakh reformuvannia pravovoi systemy: suchasni realii ta mizhnarodnyi dosvid. VII Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia (28 koitnia 2023 roku) - Ukraine in the context of reforming the legal system: modern realities and international experience. VII International Scientific and Practical Conference (April 28, 2023), 82-84*. URL : <http://confuf.wunu.edu.ua/index.php/confuf/article/view/1118>. [in Ukrainian].

8. Bernaziuk, O. (2019). Yedyna sudova informatsiino-telekomunikatsiina sistema: poniattia ta struktura. *Pidpnyemnyts'tvo, hospodarstvo i pravo - Entrepreneurship, economy and law*, 6, 326-330. URL : <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.6.61>. [in Ukrainian].

9. Pro vnesennia zmin do deiakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo oboviazkovoї reiestratsii ta vykorystannia elektronnykh kabinetiv v Yedynii sudovii informatsiino-telekomunikatsiinii systemi abo yii okremii pidsystemi (moduli), shcho zabezpechuie obmin dokumentamy. Zakon Ukrainy vid 29 chervnia 2023 r. № 3200-IX. (2023) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3200-20#Text>. [in Ukrainian].

10. Riabko, T. (2024). Oboviazkova reiestratsiia v Yedynii sudovii informatsiino-telekomunikatsiinii systemi (IeSITS). *Vyshcha shkola advokatury – Higher School of Advocacy*. 28.02.2024. URL: <https://www.hsa.org.ua/lectors/rabko-tetyana/articles/oboviazkova-reiestratsiia-v-jedynii-sudovii-informatsiino-telekomunikatsiinii-systemi-jesits>. [in Ukrainian].

11. Polozhennia pro avtomatyzovanu systemu dokumentoobihu sudu. Rishennia Rady suddiv Ukrainy vid 02.04.2015 № 25. (2015) N. p. URL: <https://court.gov.ua/sudova-vlada/969076/polozhenniapasds>. [in Ukrainian].

12. Shcherbina, A. V. (2021). Heneza ta peredumovy rozvytku avtomatyzovanoi systemy dokumentoobihu sudu v Ukraini. *Pravovyi chasopys Donbasu – Legal journal of Donbass*, 2 (75), 124-131. URL : <https://ljd.dnuvs.in.ua/wp-content/uploads/2022/01/14.shcherbina.pdf> [in Ukrainian].

13. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 06.07. 2005 № 2747-IV. (2005) N. p. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>. [in Ukrainian].

14. Kryminalnyi kodeks Ukrainy. Zakon Ukrainy vid 05.04.2001 № 2341-III. (2001) N. p. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>. [in Ukrainian].

15. Sudova vlada Ukrainy. (N. d.) *Ofitsiinyi veb-sait - Official website*. N. p. URL : <https://court.gov.ua/>.

Стаття надійшла до редакції 16.05.2024

Kolesnikov A. *PhD in Economics, associate professor of the Department of Security and Law Enforcement of West Ukrainian National University (Ternopil, Ukraine)*

IMPLEMENTATION AND INTERACTION FEATURES OF UJITS MODULES

The article discusses the implementation and interaction features of the Unified Judicial Information and Telecommunication System modules (UJITS) in Ukraine. The regulatory and legal regulation of the functioning of individual components of UJITS is analyzed, problematic aspects are highlighted, and directions for their solution are outlined. The norms of the Regulation on the Functioning Procedure of Separate Subsystems (Modules) of the Unified Judicial Information and Telecommunication System have been studied.

The new features of the "Electronic Cabinet" subsystem are characterized from the standpoint of mandatory registration in the "Electronic Cabinet" for certain categories of participants in the judicial process. The author draws attention to exceptions to this rule. The key problems of insufficient use of the "Electronic Court" subsystem are outlined, particularly the technical unpreparedness of the system and employees, a lack of staff, and the need for an audit.

The features of the electronic document management subsystem, which is critically important for ensuring the efficiency of justice, are analyzed. The need to strengthen responsibility for incorrect operation and interference with this system is substantiated.

The article considered the issues of ensuring openness and transparency of legal proceedings (Unified State Register of Court Decisions, web portal "Judiciary of Ukraine"), protection of information with limited access, and updating the information and communication infrastructure of courts.

The author outlined the key prospects for UJITS development. In particular, the prospects include regulating the module on the automated interaction with other automated systems of justice system institutions, law enforcement agencies, the Ministry of Justice of Ukraine, other central and local executive bodies, and integrating Legal Tech into the judicial system.

Keywords: UJITS, court, justice, modules, subsystems, electronic court, electronic cabinet, electronic document management.

DOI: 10.33766/2786-9156.106.1.81-91

УДК: 342.9(477)

Теремецький В. І., доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу міжнародного приватного права НДІ ППіП імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України (м. Київ, Україна)

e-mail: vladvokat333@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-2667-5167>

Величко В. О., кандидат юридичних наук, доцент кафедри державного будівництва Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків, Україна)

e-mail: v.ol.velychko@nlu.edu.ua

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0002-5540-5545>

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАТВЕРДЖЕННЯ СТАРОСТИ В СИСТЕМІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Наукове дослідження присвячено особливостям правового регулювання затвердження старости в системі місцевого самоврядування. Авторами статті досліджено чинне законодавство, яке регулює процес обрання старости в Україні та окремих територіальних громадах. З'ясовано, що процедура затвердження старости населеного пункту встановлена в законах України та підзаконних актах окремих місцевих рад. Охарактеризовано етапи визначення кандидатури на посаду старости, яка остаточно затверджується місцевою радою.

Стверджено, що провідну роль у визначенні кандидата на посаду старости відіграє сільський або міський голова. Саме вказана посадова особа пропонує кандидатуру старости для громадського обговорення мешканцями населеного пункту. Проаналізовано окремі положення порядку проведення консультацій із громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України. Зроблено висновок, що норми цього підзаконного акта повинні бути застосовані під час проведення громадського обговорення кандидатури на посаду старости.